

ORIENTATION FOR INTERNAL INSPECTION ACTIVITIES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Trinh Minh Truong^a

Trinh Thanh Binh^b

^aTrung Vuong University

^aEmail: tmtruong@moet.gov.vn

^bUniversity of Transport Technology

^aEmail: binhhtt@utt.edu.vn

Received: 29/5/2025; Reviewed: 05/6/2025; Revised: 15/6/2025; Accepted: 24/6/2025; Released: 30/6/2025;

DOI:

<https://doi.org/10.64223/tvj.p2025.v1.i2.a26>

ORCID iD:

<https://orcid.org/0009-0008-9959-4350>

On March 28, 2025, the Politburo and the Secretariat issued Conclusion No. 134-KL/TW on the Project to streamline the inspection agency system to be streamlined, strong, efficient, effective and efficient, from which the Inspection Law and related legal documents have been and are being adjusted. Therefore, educational inspection, including internal inspection activities in higher education institutions, must also be adjusted accordingly. To ensure that the inspection and examination work of higher education institutions is not interrupted and plays an important and essential role in management, within the framework of this article, the author would like to make some suggestions for converting the organizational structure, functions and tasks from internal inspection to internal inspection work in higher education institutions.

Keywords: *Inspection; Check; Internal inspection; Higher education institution.*

1. Đặt vấn đề

Trước khi thực hiện Đề án sắp xếp hệ thống cơ quan thanh tra, theo Luật Thanh tra, các nghị định của Chính phủ hướng dẫn thi hành Luật Thanh tra, các thông tư của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo hướng dẫn tổ chức và hoạt động thanh tra nội bộ đã chỉ ra vị trí, vai trò quan trọng của công tác thanh tra nội bộ trong các cơ sở giáo dục đại học, đó là thanh tra, kiểm tra các hoạt động của đơn vị, cá nhân thuộc quản lý của thủ trưởng cơ sở giáo dục đại học, đó cũng là một chức năng quản lý của thủ trưởng cơ sở giáo dục đại học.

Theo Đề án sắp xếp hệ thống cơ quan thanh tra, các cơ quan quản lý nhà nước, các đơn vị cũng không có thẩm quyền và cơ sở để thực hiện nhiệm vụ thanh tra, thay vào đó là thực hiện chức năng kiểm tra nội bộ cơ sở giáo dục đại học.

Trong bài viết này, tác giả muốn đưa giải pháp để thay thế tổ chức và hoạt động thanh tra nội bộ của cơ sở giáo dục đại học nhằm mục đích giúp thủ trưởng đơn vị trong công tác quản lý hiệu lực, hiệu quả, phù hợp với các quy định của pháp luật hiện hành và sự phát triển của nhà trường.

2. Tổng quan nghiên cứu

2.1. Tổ chức và hoạt động thanh tra nội bộ trước khi thực hiện Đề án sắp xếp hệ thống cơ quan thanh tra

Tổ chức và hoạt động thanh tra nội bộ trong cơ sở giáo dục đại học và trường trung cấp chuyên nghiệp được Bộ Giáo dục và Đào tạo khởi tạo và tổ chức thực hiện kể từ Quyết định số 14/2006/QĐ-BGDĐT ngày 25/4/2006 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành Quy định về tổ chức và hoạt động thanh tra trong cơ sở giáo dục đại học, trường trung cấp chuyên nghiệp (Quyết định số 14/2006/QĐ-BGDĐT) trên cơ sở khoản 1 Điều 68 Luật Thanh tra năm 2004, khoản 2 Điều 113 Luật Giáo dục năm 2005.

Luật Thanh tra năm 2010 thay thế Luật Thanh tra năm 2004, Điều 78 Nghị định số 86/2011/NĐ-CP ngày 22/9/2011 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Thanh tra đã quy định rõ hơn trách nhiệm của Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang bộ trong việc tổ chức và chỉ đạo hoạt động thanh tra nội bộ trong đơn vị sự nghiệp công lập. Sau một thời gian thực hiện Quyết định số 14/2006/QĐ-BGDĐT, tổ chức và hoạt động thanh tra nội bộ trong cơ sở giáo dục đại học đã dần được hình thành và khẳng định vai trò trong công tác quản lý của trường đại học. Nhằm

hoàn thiện tổ chức hoạt động của thanh tra nội bộ trong cơ sở giáo dục đại học, ngày 18/12/2012, Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành Thông tư số 51/2012/TT-BGDĐT quy định về tổ chức và hoạt động thanh tra của cơ sở giáo dục đại học, trường trung cấp chuyên nghiệp (Thông tư số 51/2012/TT-BGDĐT) thay thế Quyết định số 14/2006/QĐ-BGDĐT. Thông tư số 51/2012/TT-BGDĐT đã làm rõ hơn vị trí, chức năng; nguyên tắc, nội dung, hình thức hoạt động; cơ cấu tổ chức, nhiệm vụ, quyền hạn; tiêu chuẩn, chế độ đối với cán bộ làm công tác thanh tra; các điều kiện đảm bảo hoạt động thanh tra; trách nhiệm của thủ trưởng cơ quan, tổ chức, đơn vị và cá nhân liên quan đến hoạt động thanh tra của cơ sở giáo dục đại học, trường trung cấp chuyên nghiệp.

Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Giáo dục đại học (Luật số 34/2018/QH14) có hiệu lực, đặc biệt Nghị định số 99/2019/NĐ-CP ngày 30/12/2019 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Giáo dục đại học đã trao quyền tự chủ rất mạnh cho cơ sở giáo dục đại học, tự chủ toàn phần. Trên cơ sở đó, hiện nay, đa số các cơ sở giáo dục đại học trong cả nước đủ điều kiện tự chủ và đã thực hiện tự chủ theo quy định pháp luật. Các nội dung tự chủ cụ thể:

(1) Quyền tự chủ về học thuật và hoạt động chuyên môn;

(2) Quyền tự chủ về tổ chức bộ máy và nhân sự

Cơ sở giáo dục đại học công lập thực hiện quyền tự chủ về tổ chức bộ máy và nhân sự theo quy định của Luật Giáo dục đại học, Luật số 34/2018/QH14 và các quy định hiện hành về thành lập, tổ chức lại, giải thể đơn vị sự nghiệp công lập; về số lượng người làm việc và vị trí việc làm trong đơn vị sự nghiệp công lập; có quyền tự chủ về tổ chức, bộ máy và nhân sự để thực hiện nhiệm vụ chuyên môn nhưng không được làm tăng số lượng người làm việc hưởng lương, mức lương từ quỹ lương do ngân sách nhà nước cấp;

(3) Quyền tự chủ về tài chính và tài sản

Đi đôi với việc giao quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm cho các cơ sở giáo dục đại học một cách hiệu quả, phát huy vai trò của hội đồng trường trong việc tăng cường công tác tự giám sát đối với các chủ thể trong nhà trường và xã hội thực hiện nghị quyết của hội đồng trường; thủ trưởng cơ sở giáo dục đại học tăng cường công tác tự kiểm tra, thanh tra bảo đảm cho các chủ thể trong cơ sở giáo dục đại học thực hiện nhiệm vụ đúng quy định pháp luật, dân chủ, công khai, minh bạch; cơ quan quản lý nhà nước về giáo dục đào tạo phải tăng cường thanh tra, kiểm tra và hướng dẫn các đơn vị tự thanh tra, kiểm tra, giám sát.

Khoản 2, Điều 115 Luật Thanh tra năm 2022, có hiệu lực thi hành từ ngày 01/7/2023 quy định về tổ chức, hoạt động thanh tra nội bộ trong cơ sở giáo dục đại học như sau:

Căn cứ vào quy định của Luật này và quy định khác của pháp luật có liên quan, trong phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của mình, đơn vị sự nghiệp công lập thành lập tổ chức thanh tra nội bộ hoặc bố trí cán bộ làm công tác thanh tra nội bộ theo quy định của Chính phủ để giúp Thủ trưởng cơ quan, đơn vị thực hiện công tác thanh tra trong phạm vi quản lý của mình. Thủ trưởng cơ quan, đơn vị có trách nhiệm tổ chức và chỉ đạo hoạt động thanh tra nội bộ trong cơ quan, đơn vị mình.

Nghị định số 43/2023/NĐ-CP ngày 30/6/2023 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Thanh tra có 01 chương với 3 điều quy định về tổ chức và hoạt động thanh tra nội bộ:

(1) Thủ trưởng đơn vị sự nghiệp công lập tổ chức việc thanh tra nội bộ để tăng cường công tác quản lý, bảo đảm việc chấp hành chính sách, pháp luật, việc thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn được giao đối với cơ quan, tổ chức, cá nhân thuộc phạm vi quản lý của đơn vị sự nghiệp công lập; căn cứ chức năng, nhiệm vụ và nhu cầu quản lý của mình, đơn vị sự nghiệp công lập có thể thành lập tổ chức thanh tra hoặc giao cho bộ phận, đơn vị hoặc bố trí người làm công tác thanh tra nội bộ.

(2) Thủ trưởng đơn vị sự nghiệp công lập trực tiếp chỉ đạo hoạt động thanh tra nội bộ; trong phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của mình, ban hành quy định về quy trình thanh tra nội bộ, kế hoạch thanh tra hàng năm khi xét thấy cần thiết, bảo đảm phù hợp với quy định của pháp luật về thanh tra.

(3) Thủ trưởng đơn vị sự nghiệp công lập có trách nhiệm bảo đảm các điều kiện về thời gian, phương tiện làm việc cho hoạt động thanh tra nội bộ.

(4) Người làm công tác thanh tra nội bộ được hưởng các chế độ, chính sách của viên chức và các khoản phụ cấp khác khi thực hiện nhiệm vụ thanh tra do Thủ trưởng đơn vị sự nghiệp công lập quyết định theo cơ chế tài chính của cơ quan, đơn vị mình.

(5) Kết quả khảo sát năm 2016 về tổ chức và hoạt động thanh tra nội bộ trong cơ sở giáo dục đại học của đề tài cấp Bộ: “Giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động thanh tra giáo dục đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện nền giáo dục Việt Nam” cho thấy:

- Trong tổng số 100 cơ sở giáo dục đại học được khảo sát, có 24 cơ sở giáo dục đại học chưa thành lập bộ phận thanh tra trong nhà trường để thực hiện công tác thanh tra và giải quyết khiếu nại, tố cáo

chiếm tỉ lệ 24% trong tổng số cơ sở giáo dục đại học được khảo sát.

- Hoạt động thanh tra nội bộ của các cơ sở giáo dục đại học tập trung vào việc thanh tra các nội dung: Nền nếp giảng dạy và học tập của giảng viên, sinh viên; thi, đánh giá học phần; công tác tuyển sinh; một số đơn vị đã quan tâm trong việc giải quyết khiếu nại, tố cáo theo quy định của pháp luật. Việc thực hiện công tác thanh tra tài chính, tài sản, xây dựng cơ bản. Việc giải quyết khiếu nại, tố cáo và tiếp công dân chưa được quan tâm, thực hiện đầy đủ, cá biệt có những đơn vị chưa thực hiện theo quy định. Có 98/100 đơn vị được khảo sát đã bố trí phòng tiếp công dân. Tuy nhiên, các phòng làm việc chưa đảm bảo diện tích theo quy định, phòng tiếp công dân chưa được bố trí đầy đủ các phương tiện, thiết bị, nội quy theo quy định.

- Hình thức thanh tra: Chủ yếu là các cuộc thanh tra theo kế hoạch; một số đơn vị thực hiện thanh tra đột xuất theo đơn thư phản ánh hoặc yêu cầu của cơ quan quản lý.

- Quy trình thanh tra: Các cuộc thanh tra do thanh tra nội bộ trong cơ sở giáo dục đại học tiến hành chưa thống nhất và chưa đảm bảo đầy đủ quy trình của một cuộc thanh tra, nhiều cuộc thanh tra chưa ban hành đầy đủ kết luận thanh tra theo quy định.

- Phương tiện làm việc: Các đơn vị có thành lập phòng, ban thanh tra hoặc cử cán bộ thanh tra chuyên trách đã trang bị các phương tiện như máy tính, văn phòng phẩm phục vụ công tác.

- Kinh phí, tài chính: Hầu hết các đơn vị được khảo sát chưa bố trí kinh phí phục vụ hoạt động thanh tra nội bộ. Chế độ phụ cấp cho cán bộ thanh tra nội bộ còn hạn chế chỉ dựa vào quy chế chi tiêu nội bộ, chưa khuyến khích cán bộ làm công tác thanh tra.

(6) Những năm gần đây, hoạt động thanh tra nội bộ các cơ sở giáo dục đại học đang dần chuyển từ thanh tra sang kiểm tra; số cuộc kiểm tra theo kế hoạch chiếm 80%, số cuộc thanh tra chỉ chiếm khoảng 20%.

2.2. Vai trò của hoạt động kiểm tra trong cơ sở giáo dục đại học theo quy định của pháp luật về thanh tra hiện nay

Kết luận số 134-KL/TW ngày 28/3/2025 của Bộ Chính trị, Ban Bí thư về Đề án sắp xếp hệ thống cơ quan thanh tra tỉnh, gọn, mạnh, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả đã khẳng định:

(1) Kết thúc hoạt động của Thanh tra bộ, sở, huyện

(2) Kiểm tra trong phạm vi quản lý nhà nước

Sau khi sắp xếp, các cơ quan không còn tổ chức

thanh tra thì thực hiện chức năng, nhiệm vụ kiểm tra trong phạm vi quản lý nhà nước.

Người đứng đầu có trách nhiệm giao đơn vị trực thuộc tham mưu thực hiện chức năng, nhiệm vụ kiểm tra, tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực theo quy định của pháp luật.

Như vậy, có thể thấy rằng, trong các nhiệm vụ của tổ chức thanh tra nội bộ trong cơ sở giáo dục đại học trước đây sẽ không còn nhiệm vụ xây dựng kế hoạch và tổ chức thanh tra theo quy định của pháp luật về thanh tra, mà chỉ còn nhiệm vụ xây dựng kế hoạch và tổ chức kiểm tra việc thực hiện chức năng quản lý của thủ trưởng cơ sở giáo dục đại học cùng với các nhiệm vụ khác. Cụ thể như sau:

a) Tham mưu thủ trưởng cơ sở giáo dục đại học về công tác kiểm tra:

- Tham mưu Hiệu trưởng ban hành quy định về công tác kiểm tra của cơ sở giáo dục đại học theo hướng dẫn về công tác kiểm tra của Bộ Giáo dục và Đào tạo, phù hợp với yêu cầu phát triển của nhà trường.

- Đầu mối xây dựng kế hoạch kiểm tra năm học trình thủ trưởng cơ sở giáo dục đại học phê duyệt.

- Tổ chức thực hiện việc kiểm tra theo kế hoạch và quy định của cơ sở giáo dục đại học với các nội dung:

+ Kiểm tra việc chấp hành chính sách, pháp luật về giáo dục, đào tạo của Nhà nước, Bộ Giáo dục và Đào tạo, Hội đồng trường và của thủ trưởng cơ sở giáo dục đại học đối với các đơn vị, cá nhân thuộc quản lý của thủ trưởng cơ sở giáo dục đại học;

+ Kiểm tra việc thực hiện mục tiêu, kế hoạch đào tạo, chương trình đào tạo của thủ trưởng cơ sở giáo dục đại học;

+ Kiểm tra việc chấp hành quy chế, quy định về các hoạt động: tuyển sinh, đào tạo, khảo thí và đảm bảo chất lượng, quản lý, cấp phát và quản lý văn bằng, chứng chỉ;

+ Kiểm tra việc thực hiện các chế độ, chính sách có liên quan đến cán bộ, giảng viên, nhân viên và người học; việc thu, chi và quản lý, sử dụng tài chính từ các hoạt động dịch vụ có thu của nhà trường và các đơn vị trong trường; việc mua sắm, bảo quản, sử dụng cơ sở vật chất, thiết bị, phương tiện đồ dùng phục vụ đào tạo;

+ Kiểm tra các hoạt động nghiên cứu khoa học, quản lý nghiên cứu khoa học, hợp tác quốc tế, thực hiện đề án và dự án của cán bộ, giảng viên và học sinh, sinh viên trong nhà trường;

+ Kiểm tra học đường, môi trường sư phạm, an ninh học đường, công tác quản lý sinh viên.

- Tổ chức kiểm tra đột xuất theo yêu cầu của thủ trưởng cơ sở giáo dục đại học khi có dấu hiệu vi phạm pháp luật, quy định, quy chế của các đơn vị, cá nhân trong trường; tham gia hoạt động kiểm tra theo điều động của Bộ Giáo dục và Đào tạo, của Hội đồng trường.

b) Tham mưu thủ trưởng cơ sở giáo dục đại học trong việc tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, giải quyết tố cáo của công dân theo quy định của pháp luật.

c) Tham mưu thủ trưởng cơ sở giáo dục đại học thực hiện nhiệm vụ phòng, chống tham nhũng và nhiệm vụ thực hành tiết kiệm, chống lãng phí theo quy định của pháp luật hiện hành.

d) Tham gia cùng các đơn vị chức năng có liên quan trong trường đánh giá mức độ và hiệu quả chất lượng đào tạo, quản lý đào tạo từ cấp trường đến các đơn vị trực thuộc; trên cơ sở đó, đề xuất các biện pháp chỉ đạo thực hiện nhằm tăng cường hiệu lực, hiệu quả quản lý của đơn vị.

3. Đề xuất giải pháp

Thứ nhất, đối với đơn vị trước đây có Phòng/Ban Thanh tra nội bộ, nay đổi thành Phòng/Ban Kiểm tra nội bộ.

Thứ hai, đối với đơn vị trước đây có Phòng/Ban

Thanh tra - Pháp chế, nay đổi thành Phòng/Ban Pháp chế và Kiểm tra nội bộ.

Thứ ba, từ vị trí, chức năng và nhiệm vụ, các đơn vị xác định vị trí việc làm và số người làm việc tương ứng, phù hợp với hoạt động và sự phát triển nhà trường.

Tài liệu tham khảo

Kết luận số 134-KL/TW ngày 28/3/2025 của Bộ Chính trị, Ban Bí thư về Đề án sắp xếp hệ thống cơ quan thanh tra tỉnh, gọn, mạnh, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả.

Nghị định số 37/2025/NĐ-CP ngày 26/02/2025 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Giáo dục và Đào tạo.

Nghị định số 109/2025/NĐ-CP ngày 20/5/2025 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Thanh tra Chính phủ.

Luật Thanh tra ngày 14/11/2022 và các nghị định hướng dẫn thi hành Luật thanh tra. Các báo cáo tại Hội nghị tổng kết công tác thanh tra nội bộ năm học 2023 – 2024.

Thông tư số 28/2024/TT-BGDĐT ngày 26/12/2024 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo quy định nội dung thanh tra chuyên ngành trong lĩnh vực giáo dục và thanh tra nội bộ trong cơ sở giáo dục.

ĐỊNH HƯỚNG HOẠT ĐỘNG KIỂM TRA NỘI BỘ TRONG CƠ SỞ GIÁO DỤC ĐẠI HỌC

Trịnh Minh Trường^a

Trịnh Thanh Bình^b

^aTrường Đại học Trung Ương Vương

^aEmail: tmtruong@moet.gov.vn

^bTrường Đại học Công nghệ giao thông vận tải

^bEmail: binhhtt@utt.edu.vn

Ngày nhận bài: 29/5/2025; Ngày phản biện: 05/6/2025; Ngày tác giả sửa: 15/6/2025; Ngày duyệt đăng: 24/6/2025; Ngày phát hành: 30/6/2025;

DOI:

<https://doi.org/10.64223/tvj.p2025.v1.i2.a26>

ORCID iD:

<https://orcid.org/0009-0008-9959-4350>

Tóm tắt:

Ngày 28/3/2025, Bộ Chính trị, Ban Bí thư đã ban hành Kết luận số 134-KL/TW về Đề án sắp xếp hệ thống cơ quan thanh tra tỉnh, gọn, mạnh, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả, từ đó Luật Thanh tra và các văn bản quy phạm pháp luật liên quan đã và đang được điều chỉnh. Chính vì vậy, thanh tra giáo dục, trong đó có hoạt động thanh tra nội bộ trong các cơ sở giáo dục đại học cũng phải điều chỉnh cho phù hợp. Để đảm bảo cho công tác thanh tra, kiểm tra của cơ sở giáo dục đại học không bị gián đoạn, giữ vai trò quan trọng, thiết yếu của quản lý, trong khuôn khổ bài viết này, tác giả muốn đưa ra một vài gợi ý để chuyển đổi cơ cấu tổ chức, chức năng, nhiệm vụ từ công tác thanh tra nội bộ sang công tác kiểm tra nội bộ trong cơ sở giáo dục đại học.

Từ khóa: Thanh tra; Kiểm tra; Kiểm tra nội bộ; Cơ sở giáo dục đại học.